

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Comisia juridică, numiri și imunități

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 105

www.parlament.md

19 octombrie 2013

nr. 2013

RAPORT

la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

(nr. 250 din 13.06.2013), lectura II

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (nr. 250 din 13.06.2013) și expune următoarele.

Proiectul inițiativa legislativă a Guvernului a fost examinat și adoptat în prima lectură la data de 04.07.2013 în ședința în plen a Parlamentului și conține amendamente la Codul contravențional și Legea nr. 200 din 16.07. 2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova.

Scopul proiectului rezidă în asigurarea măsurilor de implementare a Planului de Acțiuni Republica Moldova – Uniunea Europeană în domeniul liberalizării regimului de vize și ține de modificarea normelor existente prin instituirea unui mecanism legal de returnare voluntară a străinilor și apatrizilor în cazul aflării acestora în situație de ședere ilegală pe teritoriul țării. Astfel, introducerea noțiunii de returnare voluntară va asigura respectarea drepturilor omului bazându-se pe principiul dreptului internațional și va exclude posibilitatea de aplicare a măsurii de expulzare sau altor măsuri mai aspre și va asigura dreptul la libera circulație a străinilor și apatrizilor.

Proiectul a fost avizat de 6 comisii parlamentare, Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului, Procuratura Generală, Curtea Supremă de Justiție, Institutul Național al Justiției, Centrul Național Anticorupție, Centru pentru Drepturile Omului.

În cadrul pregătirii proiectului pentru examinare în lectura II au fost expuse un șir de propuneri care au condiționat discuții principiale și opinii. Urmare, a studierii suplimentare asupra proiectului, de către un grup de deputați fost elaborat un amendament.

Propunerile și obiecțiile expuse sunt incluse în tabelul de sinteză parte componentă a proiectului și au fost luate în considerație și aprobate de către Comisie la examinarea proiectului pentru lectura II.

Cele mai esențiale propuneri acceptate de autorul proiectului, autorii amendamentului cât și de comisie se referă art. 333.

Astfel, la alin.(1) se propune după cuvintele ” prin nepărsirea” să se adauge cuvântul ”voluntară”; la alin.(2), după cuvintele ” către străini” se propune a fi completat cu cuvintele ” și apatrizi” , iar alin. (4), se propune a fi expus în următoarea redacție ”Nedeclararea de către cetățenii străini și apatrizi la autoritățile competente în termenul stabilit de legislație, despre faptul intrării pe teritoriul Republicii Moldova pentru a fi luați la evidență, cu excepția celor cărora le-a fost autorizată intrarea, se sancționează cu amendă în mărime de 10 la 20 unități contravenționale. Sancțiunea respectivă nu se aplică față de posesorii documentelor eliberate de autoritățile străine, cu domiciliu în localitățile din stînga Nistrului (Transnistria)”

Reieșind din cele expuse, Comisia, cu majoritatea voturilor propune Parlamentului proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (nr. 250 din 13.06.2013) pentru examinare în lectura II.

Președintele Comisiei

Raisa APOLSCHII

Sinteză

la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

(nr.250 din 13.06.2013), lectura II

Textul proiectului	Autoritatea	Decizia Comisiei
<p>LEGE pentru modificarea și completarea unor acte legislative</p> <p>Parlamentul adoptă prezenta lege organică.</p> <p>Art.I. – Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24 octombrie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.3-6, art.15), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează: 1. Articolul 333 va avea următorul cuprins: „Articolul 333. Încălcarea</p>	<p>Direcția generală juridică – 1. Pentru art.I din proiect nu se motivează micșorarea sancțiunii de la art.333 alin. (1) din Codul contravențional nr.218-XVI din 24.10.2008, comparativ cu sancțiunea existentă la moment.</p>	<p>Nu se acceptă. Faptele contravenționale a fost divizate în alineate, după gradul de pericol social, astfel fiind stabilite și amenzi. Sancțiunile prevăzute la art.333 CC au fost micșorate cu scopul de a promova reîntoarcerile voluntare ale străinilor care se află în condiție de ședere ilegală pe teritoriul RM. Astfel, atunci când e posibil și fezabil statul trebuie să întreprindă toate măsurile necesare în acest sens cum ar fi și micșorarea sancțiunilor</p>

<p>regulilor de ședere în Republica Moldova</p> <p>(1) Încălcarea de către cetățenii străini și apatrizi a regulilor de ședere în Republica Moldova prin nepărsirea teritoriului țării la expirarea termenului de aflare sau de ședere acordat, se sancționează cu amendă de la 20 la 50 de unități convenționale.</p> <p>(2) Încălcarea de către străini a regulilor de ședere în Republica Moldova manifestată prin: utilizarea documentelor neautentice, prin declararea de date false la obținerea vizei sau actelor de identitate, se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale.</p> <p>(3) Nerespectarea de către cetățenii străini și apatrizi a termenului de depunere la autoritatea competentă pentru străini a cererii de acordare/prelungire a dreptului de ședere se sancționează cu amendă în mărime de 50 de unități convenționale.</p>	<p>Amendament nr. 250 din 13.06.2013 (un grup de deputați) Alin.(1) după cuvintele ” prin nepărsirea” să se adauge cuvântul ”voluntară”</p> <p>Amendament nr. 250 din 13.06.2013 (un grup de deputați) Alin.(2), după cuvintele ”către străini” se propune a fi completat cu cuvintele ” și apatrizi”</p> <p>Procuratura Generală - La alineatul (2), termenul „străini” de înlocuit cu sintagma „cetățeni străini și apatrizi”, în vederea asigurării utilizării în lege a aceleiași terminologii.</p>	<p>contravenționale.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă. Comentariile autorului nu se</p>
--	--	---

<p>(4) Nedecararea de către cetățenii străini și apatrizi la autoritățile competente în termenul stabilit de legislație despre faptul intrării pe teritoriul Republicii Moldova prin segmentul de frontieră moldo-ucraineană necontrolat de autoritățile moldovenești se sancționează cu amendă în mărime de la 10 la 20 de unități convenționale”.</p>	<p>Art.333 alin (4) din Codul contravențional propus de proiect, considerăm că, nu este echilibrat cu prevederile art.9 din Legea cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova nr.215 din 04.11.2011. care prevede că, controlul la trecerea frontierei reprezintă un complex de măsuri efectuate de către Poliția de Frontieră – pentru a autoriza trecerea frontierei de stat de persoane și mijloace de transport, de către Serviciul Vamal – pentru a autoriza trecerea peste frontiera de stat a mărfurilor și a altor bunuri și de către alte organe de control stabilite de lege. În scop de combatere a migrației ilegale, criminalității organizate, contrabandei, terorismului internațional și a altor infracțiuni, polițiștii de frontieră au dreptul să efectueze controlul mărfurilor și al altor bunuri. Excepție fac punctele de trecere unde aceste activități se efectuează de către organele vamale, în limitele competențelor stabilite de legislația în vigoare .</p>	<p>identifică cu textul proiectului. Proiectul de lege are un alt obiect de reglementare și nu se referă la condițiile de trecere a frontierei de stat.</p>
---	--	---

Astfel, asigurarea controlului frontierei de stat și organizarea punctelor de trecere a frontierei de stat, este o atribuție exclusivă de stat, realizată în colaborare cu statele vecine. Prin urmare, intrarea pe teritoriul Republicii Moldova se efectuează printr-un punct de trecere al frontierei de stat prevăzut de normele naționale, altfel, trecerea frontierei de stat poate fi considerată ilegală, ceea ce deja este sancționat de legislația în vigoare. Frontieră necontrolată de autoritățile de stat este un neajuns al statului, ce nu poate să se răsfrângă asupra drepturilor cetățenilor.

Comisia drepturile omului și relații interetnice

Se solicită să se stabilească că termenul de nedeclarare a intrării pe teritoriul Republicii Moldova să se calculeze din momentul intrării

Nu se acceptă, termenul în care un străin trebuie să declare la autorități despre faptul intrării pe teritoriul Republicii Moldova este deja stabilit în legislația în vigoare, din aceste considerente nu este necesar de inclus acest fapt

**Procuratura Generală - Alineatul
(4) de exclus.**

2. Se completează cu un nou articol, 334¹, cu următorul cuprins:

„Articolul 334¹. Încălcarea regulilor de aflare în custodie publică

Încălcarea regulilor de aflare în custodie publică manifestată prin părăsirea neautorizată de către cetățeanul străin sau apatrid a Centrului de plasament temporar al străinilor, în timpul aflării în custodie publică sau în timpul escortării acestuia în/din Centru, se sancționează cu arest contravențional pe un termen

Ne se acceptă.

Alin. (4) va fi expus într-o nouă redacție.

Art.333 alin.(4) de expus în următoarea redacție:

”Nedeclararea de către cetățenii străini și apatrizi la autoritățile competente în termenul stabilit de legislație, despre faptul intrării pe teritoriul Republicii Moldova pentru a fi luați la evidență, cu excepția celor a căroră le-a fost autorizată intrarea, se sancționează cu amendă în mărime de 10 la 20 unități contravenționale. Sancțiunea respectivă nu se aplică față de posesorii documentelor eliberate de autoritățile străine, cu domiciliu în localitățile din stînga Nistrului (Transnistria)”

de pînă la 15 zile.”.

3. Articolul 400:

la alineatul (1), după cifra „art. 326” se completează cu cifra „333”;

la alineatul (4), după cifra „322” se completează cu sintagma „332¹ alin.(1) și 334¹”;

la alineatul (5), după sintagma „prevăzute la art. 322” se completează cu sintagma „, art. 332¹ alin. (1) și art.334¹”.

4. Articolul 423:

la alineatul (1), sintagma „333 alin. (1)” se substituie cu sintagma „333 alin. (1), (2) și (4)”;

la alineatul (3), sintagma „și 333 alin. (2)” se exclude.

Direcția generală juridică - În rezultatul acceptării propunerilor de la pct.3 din proiect, se va crea situația, cînd se dublează competența de examinare a contravențiilor prevăzute de art. 333 și de constatare a contravențiilor prevăzute la art. 332/1 din Codul contravențional, care va aparține atît Poliției de Frontieră cît și altor subdiviziuni din cadrul MAI. În același timp atenționăm că și Poliția de Frontieră este în subordinea MAI.

Nu se acceptă. Menționăm că Legea nr. 283 din 28.12.2011 cu privire la Poliția de Frontieră, nu conferă acesteia competențe de constatare a contravențiilor în interiorul țării, pe cînd prevederile art. 333 și art.332/1 prevăd răspundere pentru faptele constatate atît la frontieră cît și-n interiorul țării. Respectiv nu putem vorbi de dublare a competențelor în acest sens.

Art. II. – Legea nr. 200 din 16 iulie 2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 179-181, art. 610), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 45 alineatul (7), litera e) se exclude.

2. La articolul 51, după cuvintele „permanentă a încetat” se completează cu cuvintele „au fost declarați indezirabili, a fost dispusă expulzarea,”.

3. Articolul 52:

la alineatul (1) litera a), sintagma „în maximum 5 zile calendaristice” se substituie cu sintagma „în maximum 15 zile calendaristice”, iar sintagma „precum și cel care a intrat ilegal pe teritoriul Republicii Moldova” se exclude;

se completează cu două alineate (3) și (4) cu următorul cuprins :

„(3) În situații temeinic justificate, reieșind din circumstanțele specifice ale fiecărui caz în parte, cum ar fi durata șederii legale, existența copiilor care frecventează școala și existența altor legături familiale, termenul acordat potrivit alin. (1) poate fi prelungit, la cerere, pîna la 30 de zile. Decizia privind prelungirea termenului de părăsire a teritoriului Republicii Moldova sau refuzul prelungirii acestui termen se comunică, în scris, străinului. Decizia de refuz poate fi atacată în instanța de judecată în termen de 5 zile lucrătoare de la data comunicării.

(4) În privința străinilor care nu au executat decizia de returnare, cei care au trecut sau au încercat să treacă ilegal frontiera de stat, care au intrat în țară în perioada de interdicție dispusă anterior, a căror identitate nu a putut fi stabilită, au fost declarați indezirabili, precum și cei în privința cărora a fost dispusă expulzarea, autoritatea competentă pentru străini va emite

decizie de returnare sub escortă, care va fi însoțită, după caz, de luarea în custodie publică, în condițiile prevăzute la art. 64.”

4. Articolul 58 va avea următorul cuprins:

„Articolul 58. Îndepărtarea sub escortă a străinului

(1) Îndepărtarea sub escortă a străinului presupune însoțirea acestuia de către personalul specializat al autorității competente pentru străini pînă la punctul de trecere a frontierei de stat deschis traficului internațional ori pînă în țara de origine, de tranzit sau de destinație și se aplică pentru următoarele categorii de străini:

a) care nu au părăsit voluntar teritoriul Republicii Moldova la expirarea termenului acordat prin decizia de returnare prevăzută la art. 52 alin. (1);

b) care au trecut sau care au încercat să treacă ilegal frontiera de stat sau a căror identitate nu a putut fi stabilită;

c) care au intrat în Republica Moldova în perioada de interdicție dispusă anterior;

d) care au fost declarați indezirabili;

e) împotriva cărora a fost dispusă expulzarea.

(2) Dacă străinul posedă document de identitate valabil pentru trecerea frontierei de stat, mijloace financiare și dacă nu este necesară efectuarea unor alte formalități, măsura prevăzută la alin. (1) va fi pusă în aplicare în 24 de ore.

(3) Dacă măsura returnării nu poate fi aplicată în termenul indicat la alin. (2), străinul va fi luat în custodie publică sau i se poate acorda tolerarea rămîinerii pe teritoriul Republicii Moldova.

(4) Pentru străinii care nu posedă documente valabile de trecere a frontierei de stat vor fi solicitate

documente de călătorie de la misiunile diplomatice sau de la oficiile consulare acreditate în Republica Moldova ale statelor ai căror cetățeni sînt.

(5) Pentru străinii proveniți din state care nu au misiuni diplomatice sau oficii consulare în Republica Moldova vor fi solicitate documente de călătorie din țara de origine prin intermediul organului abilitat în domeniul afacerilor externe”.

5. La articolului 61 alineatul (1), după cuvintele „în țara de origine” se completează cu cuvintele „sau o altă țară terță”, iar după cuvintele „mijloace financiare” se completează cu cuvintele „și întrunesc criteriile stabilite”.

Centrul Național Anticorupție

La art. II, alin. (5) se propune completarea art. 61 alin. (1) după cuvintele „mijloace financiare” cu cuvintele „și întrunesc criteriile stabilite”. Din contextul normei nu se poate distinge care este organul responsabil în a cărei obligație revine identificarea și adoptarea criteriilor care vor acorda dreptul de a solicita sprijinul autorității competente pentru străini în vederea reîntoarcerii în țara de origine sau o altă țară terță în cazul în care nu dispune de mijloace financiare.

Nu se acceptă.

Conform prevederilor art.61, străinii pot solicita sprijinul autorității competente pentru străini în vederea reîntoarcerii în țara de origine, respectiv, autoritatea competentă pentru străini este organul responsabil în a cărei obligație revine identificarea și adoptarea criteriilor de acordare a sprijinului pentru reîntoarcerea voluntară asistată. Totodată, menționăm că la moment programele de reîntoarcere voluntară asistată sunt implementate de către organizațiile internaționale și nu sunt alocate careva resurse

<p>6. Articolului 64: alineatul (1) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(1) Luarea în custodie publică este o măsură de restrângere a libertății de mișcare dispusă de instanța de judecată împotriva străinului care nu a executat decizia de returnare sau care nu a putut fi returnat în termenul prevăzut de legislație, care a trecut sau care a încercat să treacă ilegal frontiera de stat, care a intrat în țară în perioada de interdicție dispusă anterior, a cărui identitate nu a putut fi stabilită, precum și împotriva străinului care a fost declarat indezirabil sau în a cărui privință instanța de judecată a dispus expulzarea.”;</p> <p>se completează cu un nou alineat, (3¹), cu următorul cuprins:</p> <p>„(3¹) Instanța de judecată va examina solicitarea autorității competente pentru străini privind luarea în custodie publică a străinului în aceeași zi când a fost depusă solicitarea.”;</p> <p>se completează cu un nou</p>		financiare în acest scop din bugetul de stat.
--	--	---

alineat, (9), cu următorul cuprins:

„(9) Pentru părăsirea neautorizată a Centrului de plasament temporar al străinilor, în timpul aflării în custodie publică sau în timpul escortării în/din Centru străinul poartă răspundere contravențională.”.

7. Se completează cu un nou articol, 64¹, cu următorul cuprins:

„64¹. Luarea în custodie publică a minorilor și a familiilor

(1) Minorii neînsoțiți și familiile cu minori sînt luate în custodie publică numai în ultimă instanță și pentru o perioadă de timp cît mai scurtă.

(2) Interesul superior al copilului reprezintă un considerent primordial în contextul luării în custodie publică a minorilor.

(3) Minorii luați în custodie publică au dreptul la educație, la programe educative, luînd în considerare necesitățile etnice, culturale, religioase ale acestora, precum și vîrsta și starea sănătății lor.

(4) Familiile luate în custodie publică beneficiază de cazare separată,

Procuratura Generală

La pct.7, cu referire la art. 64¹ din Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova, expresia „în ultimă instanță” urmează de înlocuit, deoarece nu este o expresie juridică și nu este clară semnificația acesteia.

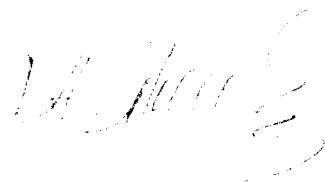
Nu se acceptă.

Sintagma „în ultimă instanță” nu se referă la treptele și gradele instanțelor de judecată.

Din fr. **instance**, lat., “*În ultimă instanță*”, înseamnă - în cele din urmă, până la urmă, nemaivînd altă cale.

<p>care să le asigure un nivel corespunzător de intimitate.”.</p> <p>8. La articolul 71, cuvântul „îndepărtare” se substituie cu cuvintele „returnare, readmisie și expulzare”.</p> <p>Art. III. – Alineatul (4) al articolului 333 din Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24 octombrie 2008 intră în vigoare la 6 luni de la data publicării prezentei legi.</p> <p>Art. IV. – Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.</p>	<p>Direcția juridică – La art.II pct.8 sugerăm ca expresia „ La articolul 71” Să fie înlocuită cu sintagma „ În tot cuprinsul art.71”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
---	---	---------------------------

Președintele Comisiei

Raisa APOLSCHII